

ใจดี

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมด้วยหัวใจที่สงบสุข หัวใจที่มันสงบนะ รับฟังสิ่งใด แล้วมันชุ่มเย็น ถ้าหัวใจมันเป็นเปรต ฟังธรรมะมันก็เป็นเปรต เป็นเปรตเฝ้าวัด แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ เห็นไหม เป็นเทพ เป็นเทวดา แล้วถ้าเป็นอริยมุณี มันเป็นในหัวใจของสมมุติสงฆ์

บวชเป็นพระ บวชเป็นพระนี่สมมุติสงฆ์ ถ้าใจเป็นธรรมๆ ขึ้นมาเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม แต่ถ้ามันวิปัสสนา มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา จะเป็นอริยมุณี เป็นอริยมุณีในหัวใจดวงนี้

หัวใจดวงนี้ไง หัวใจที่ดั่งาม หัวใจที่ดั่งามได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระเป็นสมมุติสงฆ์ สงฆ์โดยสมมุติ ถ้ามีอำนาจวาสนามันจะรักษา แว่ววาว มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นตามความเป็นจริงในหัวใจของตน

ถ้าเป็นจริงในหัวใจของตนนะ มันจะเคารพบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต แว่ววาวท่ามกลางหัวใจของตนไง ถ้ามันแว่ววาวท่ามกลางหัวใจของตน อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มหัจฉรรย มหัจฉรรยในใจดวงนี้

แต่ในปัจจุบันนี้เป็นสมมุติสงฆ์ ใจที่ดีได้เกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์ ใจที่ชั่วร้ายได้เกิดในนรกอเวจี เกิดเป็นเปรตเป็นผี ถ้าได้บุญได้กุศล ได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาเป็นอริยทรัพย์ๆ แต่ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา ใช้จ่ายไป เห็นไหม คนมีเงินมีทองเวลาเมื่อเติบโตไป ใช้จ่ายไปใช้ทองไปแล้วขาดมือ เป็นคนทุกข์คนยาก คนที่เขารู้จักประหยัดมัธยัสถ์ เขามีเงินมีทองในกระเป๋าเขา เขาจะใช้ของเขา มันสะดวกสบายในหัวใจ

ของเขา นี่เกิดเป็นมนุษย์ใน ใช้จ่าย วันเวลาล่วงไปๆ ใจ ทำให้ชีวิตนี้ตกร่วงไป ผัดวันประกันพรุ่งใจ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

ถ้าเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธรูปศาสนาใจ มีอำนาจวาสนา มีศรัทธาความเชื่อใน พระพุทธรูปศาสนา ถ้าหัวใจมันดีงาม มาบวชเป็นพระ ถ้าบวชเป็นพระ พระปฏิบัติ พระปฏิบัติตั้งแต่ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นใจ หลวงปู่เสาร์พาหลวงปู่มั่นออกประพฤติปฏิบัติ แสวงหาความสงบระงับ ในหัวใจของตนก่อน

เริ่มต้นบวชเป็นพระๆ เวลาบวชเป็นพระขึ้นมาเป็นพระบ้าน พระบ้านแล้วอยากจะฝึกหัด ประพฤติปฏิบัติก็ไปปฏิบัติเป็นพระป่า พระป่าขึ้นมาแล้วจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา หัวใจมันเป็นบ้าน หรือเป็นป่า ถ้าหัวใจมันเป็นบ้าน เป็นบ้านมันก็ช่องสุ่ม สุ่มแต่พิษแต่ภัยในหัวใจของตน

ถ้าหัวใจเป็นป่าเป็นเขา มันเป็นธรรมชาติใจ ก็ออกแสวงหาความสงบระงับ นี่เวลาหลวงปู่ เสาร์พาออกหาความสงบสุขใจ มันจะมีความสงบสุขขึ้นมาได้หรือไม่ได้ใจ ถ้ามันมีความสงบสุข ขึ้นมาไม่ได้ มันก็ว่าเหว่ คิดถึงโลก คิดถึงหมู่คณะ คิดถึงเพื่อนฝูงใจ แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ ขึ้นมา หัวใจที่ดีงามใจ จะหาความปกติสุขในหัวใจของตน

ถ้าหาความปกติสุขในหัวใจของตนนะ มันเป็นธรรมหรือเป็นโลก

เป็นโลกก็เป็นโลกามิส เป็นการคลุกเคล้า เป็นการแสวงหาเพื่อจะให้เขานับหน้าถือตา แต่ ถ้าเป็นธรรมๆ ไร้สาระ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราไม่เคยคิดอย่างนี้เลย คอยจะดูแลใจของตน ใจ มันจะดีขึ้นหรือใจมันจะเลวลง แล้วเวลาทำความสงบของใจขึ้นมาเวลามันเสื่อม เวลามันเสื่อมมัน ทุกข์มันยากนะ มันเสื่อม มันทุกข์มันยากขึ้นมาแล้วจะแก้ไขมันอย่างไร

นี่ใจ เวลาทางโลกๆ เขาที่ประพฤติปฏิบัติ เกจิอาจารย์ เวลาเขาหลุดนะ

“ถ้าประพฤติปฏิบัติไม่มีครูบาอาจารย์ไม่ได้นะ จะเป็นบ้า”

มันก็บ้าจริงๆ นั่นนะ บ้าไปตามแต่กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันจะพามุทะลุออกไป ของมันตามแต่กิเลสมันจะพาไป แล้วก็ไขว้เขว เข้าใจว่ามันเป็นธรรม ทะลุกลางปล้อง ทะลุทะลวง ไปจนบ้าบอคอกแตก

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ มันเศร้า นี่ไง ถ้าเป็นธรรมๆ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยสอนอย่างนั้นหรือ

เวลาบวชมาบอกว่าไม่ศึกษาเล่าเรียน ไม่เป็นพระบ้านมาก่อน คือไม่ศึกษามาก่อน ยังไม่รู้เรื่องธรรมวินัย แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราเวลาบวชมาแล้ว บุปผสิกขาที่มี นวโกวาทที่มี วินัยมุขก็มี มหาขันธ ศึกษาเล่าเรียนได้ทั้งนั้นนะ

ถ้าเล่าเรียนขึ้นมาแล้วนะ ถ้ามีอำนาจวาสนานะ มันก็อ่านพระไตรปิฎก อ่านพระไตรปิฎกขึ้นมา ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา แล้วจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่างไร

“ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาขันธด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ด้วยความไม่ประมาทในชีวิตของตนใด ทำคุณงามความดีขึ้นมาในหัวใจของตนใด

ถ้าเป็นคนดี ใจที่ดีนะ ทำสิ่งใดมันจะเป็นคุณงามความดี เวลาเกิดเป็นมนุษย์ไง ถ้ามนุษย์ที่ดีงาม ใจที่ดีงาม เขาก็จะมีหน้าที่การงานอย่างใดก็ได้แล้วแต่ ถ้าเขาเป็นคนดีๆ ใจ เขาทำให้ตำแหน่งหน้าที่การงานของเขา สถานะความเป็นมนุษย์ของเขามีแต่คนเชิดชูบูชา เขาเรียกว่าคนมีบารมี

แต่ของเราพระกรรมฐานๆ ใจ ได้ทำคุณงามความดีขนาดไหนก็ทำคุณงามความดีทิ้งเหว ไม่ต้องการให้ใครรู้ ไม่ต้องการให้ใครมายกย่องสรรเสริญ

ยกย่องสรรเสริญครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติใจ

หลวงตาพระมหาบัวท่านพูด เวลาท่านออกวิเวก ไปคนเดียวๆ ใจ หมุ่นคะตามไม่ได้ มันเป็นความกังวลนะ

แม้แต่คนไปก็ไปเพื่อจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เพื่อเชิดชูบูชาครูบาอาจารย์ของตน ท่านยังไม่เอา เวลาไปวิเวกใจ เอาบ้านน้อยๆ สองหลังสามหลังก็พอ ไม่อย่างนั้นเขาจะมากวนใจ

จะคุยธรรมะ ศึกษาธรรม

ไอ้เราก็ แหม! เทศน์ใหญ่เลย

ไร้สาระ

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านสั่งหลวงปู่สึกออกวิเวก

ห้ามเทศน์ ห้ามก่อสร้าง ห้ามให้หอย

ประวัติหลวงปู่สี

เทศน์สอนตนให้ได้ก่อน นี่ไง ถ้าใจมันดีงาม มันเห็นสิ่งที่ดีงาม

ถ้าใจมันเลวร้าย โอ้โฮ! หางกระดกเลยแหละ ตอนนี้มีคลิปใหญ่เลย แหม! พระกรรมฐาน
ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นองค์สุดท้าย แว่ววาว

มันน่าอาย มันน่าอายแม้แต่ทางโลก ทางโลกเขายังรู้เลย ไข่พวกหิวแสง มันน่า
สะอิดสะเอียนขนาดไหน แล้วสิ่งที่เห็น อย่าเพิ่งเชื่อ ถ่ายคลิปๆ มันทำอย่างไรก็ได้ แล้วทำมันจริง
หรือไม่จริง

แหม! เห็นพระห่มผ้ากาสาวพัสตร์จะไม่โกหก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก มหาโจร

รู้จักมหาโจรไหม โจรมันยังต้องปล้นต้องจี้แน่ อันนี้ก็ถ่ายคลิปแล้วก็เอามายื่นให้ถึงที่เลย ไร้
สาระสิ้นดี ใจไม่ดีใจ ใจทุศีลใจ

เวลาออกประพฤติปฏิบัติเป็นธรรมหรือเป็นโลก เป็นโลกไปทางนั้นหมดเลย แล้วก็โลกใจ
โลกามิส เห็นเขายกย่องสรรเสริญ หางกระดกเชียวนะ

ไอ้นั่นพระกรรมฐานชี้ทุกข์ชี้ยาก อยู่คนเดียววะ มันทุกข์มันยาก

ก็เขากำลังแสวงหาสัจจะความจริงใจ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง ถ้าเอ็งรู้จักทุกข์
นะ เอ็งจะไม่กล้าทำพฤติกรรมอย่างนั้น พฤติกรรมที่ฉ้อฉลอย่างนั้นมันเป็นธรรมหรือ ใจดีหรือใจ
เลว ถ้าใจดีเขาไม่กล้าทำ คนที่ใจเขาดีงามเขาทำไม่ลง

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา นี่ไง พาหิยะ พาหิยะฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
หนเดียวมีภาวนามยปัญญา สิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์เลย

พระเจ้าสงสัยกันไปหมด มันเป็นไปได้อย่างไร ห้อมล้อมพระพุทธเจ้าอยู่ที่นี่ ปฏิบัติเกือบเป็นเกือบตายไม่เห็นมันได้สักที พาหิยะมาฟังเทศน์พระพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร

เขาเป็นตามข้อเท็จจริงของเขา เขาได้สร้างบุญสร้างกุศลของเขามากมายมหาศาลชาติสุดท้ายไปภวานาบนหน้าผาตัด ตายบนหน้าผาตัดนั่นนะ เขาสละชีวิต นั่งภวานาตายแล้วตายแล้วก็ภพที่ชาติที่เขาทำมา เขาทำอย่างไรของเขามา ใ้เราทำอะไรของเรามา

นี่เหมือนกัน พอบวชไปแล้วจะบรรลุธรรมๆ

ธรรมอะไรวะ ธรรมอะไร

ถ้าธรรมมันเป็นจริงมันมีความละเอียด คนที่ประพฤติปฏิบัติมีหิริโอตตปปะ มีหิริโอตตปปะ มีสติ ชั่วไม่ทำ กะล่อนปลิ้นปล้อนอย่างนี้มันเป็นธรรมอะไร อย่างนี้เป็นสมาธิหรือ ที่ทำอยู่นี้ใจดีหรือใจชั่ว

ถ้าใจจะชั่วมันทำ ถ่ายคลิปเขียว คลิปมันไม่มีชีวิต มันไม่มีดีหรือชั่ว แต่คนที่ดูมันมาแล้วไปคิดต่างหาก แล้วใ้คนที่เจตนาทำนั้นนะชั่วร้าย

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่ทำอย่างนี้ ไม่ต้องการ แสงไม่ต้องการ ต้องการความจริง แล้วความจริงนะ ไ้ตะครุบมาจากไหน

ไ้ตะครุบมา เห็นไหม คนเราเกิดมามีกายกับใจ ใจที่ดีงาม ใจที่ดีงามใช้ชีวิตที่ถูกต้องชอบธรรม ใจที่ดีงามเป็นประโยชน์กับสังคม ใจที่ดีงามกตัญญูกตเวที ใจที่ดีงามทำปิดทองหลังพระ ปิดทองหลังพระแล้วมีความสุขสบาย ปิดทองหลังพระแล้วมีความสุขมีความสงบ นั่งยิ้ม อิมใจอยู่คนเดียว

ทำเสร็จแล้วเรามานั่งดูเขา

ใ้พวกตื่นแสง ใ้โฮ! อึกทีกครึกโครม น่าขำ เรานั่งดูแล้วเราขำๆ ใ้พวกนั้นยังว่ามันยอดเยี่ยมนะ โอ้ย! มันมีศรัทธา เห็นไหม คูสิ มันชวนชวายเป็นใหญ่เลย มันทำนั่นนะ

ใ้มันมันมหรสพ ใ้คนทำเขาทำอยู่โคนไม้ ทำอยู่เบื้องหลัง

นี่ไง ใจดีหรือใจเลว ถ้าใจมันดีนะ มันดีมาตั้งแต่จิตนิสัย มันดีมีการกระทำ แล้วถ้ามันดี
ของมันมาให้เสมอต้นเสมอปลาย

ไอ้ของเรานะ มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาไง มีศรัทธาๆ ไง เวลาศรัทธาขึ้นมา ก็
โหมกระหน่ำ ไฟไหม้ฟางไง ไอ้พวกศรัทธาๆ โอ้ย! ตั้งใจเต็มที่เลยนะ ภาวนาตลอดรุ่งเลยนะ ๒ วัน
เล็ก ถ้าทำไปแล้วนะ เดียวหลุด

นี่ไง การทำสมาธิเสมอไป ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปีทำเสมอต้นเสมอปลาย มี
อำนาจวาสนาหรือไม่มีอำนาจวาสนา

ถ้ามีอำนาจวาสนา ถ้ามันแฉลบออก มันไปแล้วนะ ต้องคอยโน้มกลับมา เวลามันพุ่งไป
ทางไหนนะ สติมันจะทันความรู้สึกนึกคิดไง แล้วมันดีหรือชั่วมันรู้ของมันนะ ดีหรือชั่ว

สังขยาณ กิจจยาณ

สังขยาณ สังขจะ สิ่งที่เป็นสังขจะเกิดแล้ว

กิจจยาณ กิจกรรมในจิต การกระทำ นวกรรมมันเกิดใหม่ ใจที่เป็นนามธรรมๆ มี
สติปัญญาหรือไม่ มันเป็นจริงหรือไม่ เ็งคิดไม่เป็นหรือวะ ถ้าเ็งคิดเป็นเ็งก็ทันใจ

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ

แต่จิตดวงนั้นมันต้องรู้สึก มันต้องรู้สึก มีสำนึก มันถึงมีการกระทำของมัน ถ้าจิตมันไม่มี
ความรู้สึก ไม่มีสำนึก ด้านยิ่งกว่าหนังหมา ยิ่งกว่าหนังควาย มันดีด้าน แล้วใครทำอะไร แต่ดีด้าน
อย่างนี้ เจอสัตว์แพทย์จบนะ เข็มที่มึบึก สัตว์แพทย์ เข็มที่มนะ หนังวัว หนังควาย หนังช้าง ทะลุ
หมดนะ เข็มที่มึบึก ปีกเลย สัตว์แพทย์

แต่ของเราไง ใจดีหรือใจชั่ว ถ้าใจมันชั่ว ใจมันชั่วมันทำลายตัวมันเองไง กุสลา ธมฺมา อกุ
สลา ธมฺมา ที่ทำๆ ไปแล้วคิดว่ามันเป็นบุญเป็นกุศล คิดว่าเป็นคุณงามความดี มันช่วงชิงดีชิงชั่ว
ชิงดีชิงชั่วมันจะดีมาจากไหน มันมีแต่ความชั่ว

ถ้ามันเป็นสังขจะเป็นความจริงของมัน มันมีสติมีปัญญาขึ้นมา นั่นนะความมหัศจรรย์ ถ้า
ความมหัศจรรย์

มนุษย์เป็นสัตว์ประหลาด คิดอย่างหนึ่ง พุดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่งไง ถ้ามีสติปัญญาเข้ามา มันเท่าทันความคิดของตน มันทำอย่างนั้นได้อย่างไร ถ้าทำไปแล้วมันกว่านเอาพินเอาไฟมาทั้งนั้นนะ

นี่ไง เวลาพระกรรมฐาน เวลาเบียดเบียนกันอะไรกัน ในพระไตรปิฎก พระที่กีดที่ขวางเขา พระอรหันต์เวลาถูกต้องไป ไปพักที่ไหนก็แล้วแต่ ให้อำนาจถิ่น ให้อโสมบุรุษมันหวงแหนของมันไง จะทำสิ่งใดกลัวเขาจะมาชิงลาภสักการะไง สุดท้ายแล้วกลับแก้งเขาลงนรกอเวจีทั้งนั้นนะ

แต่พระอรหันต์ท่านไม่สะเทือน พระอรหันต์ก็คือพระอรหันต์ พระอรหันต์ไปเดือดร้อนอะไร ก็ความเป็นพระอรหันต์ ถ้ามันเดือดร้อนก็ไม่ใช่พระอรหันต์นะสิ

โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ วิหารธรรมไปตื่นตื่นอะไร แต่ในสังคมสงฆ์ ในสังคมสงฆ์ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ “เทวทัต แม้แต่พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร เรายังไม่ให้ปกครอง”

แหม! เทวทัตจะมาขอปกครองสงฆ์?

“เราให้สงฆ์ปกครองสงฆ์”

แต่ถ้าสงฆ์เป็นธรรม สงฆ์นั้นแวววาวเป็นยุคเป็นคราว อย่างเช่น กองทัพธรรมของหลวงปู่มั่น ในประเทศไทย กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญจากใจหลวงปู่มั่น ก่อน หลวงปู่มั่นไปแก้หลวงปู่เสาร์ เจ้าคุณอุบาลีฯ ลูกศิษย์ลูกหาสร้างขึ้นมาให้เป็นธรรมทายาท

แล้วจิตใจที่เป็นธรรม คำว่า “ธรรม” ธรรมมันเข้ากับธรรม เข้ากันโดยธาตุใด ประึกษากัน หลวงปู่มั่นประชุม วางข้อวัตรปฏิบัติ

ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจ ข้อวัตรปฏิบัติคือการกระทำแบบพระอุดมกรรมฐาน ต้องดำรงชีวิตอย่างไร ตั้งสติอย่างไร ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเพื่อความดำรงอยู่ ทำอย่างไร

นี่เอกบุรุษ วางข้อวัตรปฏิบัติ วางธรรมและวินัยให้ไว้ในกึ่งกลางพระพุทธศาสนา เพชรน้ำหนึ่ง เพชรน้ำหนึ่งแวววาวในพระพุทธศาสนาสมัยกึ่งพุทธกาลนี้ ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นทั้งนั้น

พระพุทธเจ้าอยู่ในตู้พระไตรปิฎกนั้นไง ศึกษาเล่าเรียนมา พระพุทธเจ้าศึกษามาให้เป็นความจริง เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของเราไง พระพุทธเจ้าสอนขึ้นมา ธรรมทั้งหลายย้อนกลับไปสู่ใจของบุคคลปฏิบัตินั้น

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนไง

แล้วตนได้ฝึกหัดปฏิบัติหรือไม่ ตนได้ทำคุณงามความดีขึ้นมาเป็นจริงหรือไม่

ถ้าทำขึ้นมาเป็นความเป็นจริงขึ้นมา ก็เป็นลูกศิษย์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาๆ ไง เคารพบูชาศาสดา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นภาคทฤษฎี ให้มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในใจของตน ถ้าเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในใจของตนนะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วถ้ามีอำนาจวาสนายกขึ้นสู่วิภัสสนา ภาวนามยปัญญาของตัวเองจะเกิดขึ้น นี่ไง ใจที่ดี

ใจที่ชั่ว ผ่กาสาวพัสดุไร ชั่วช่างชี ดีช่างสงฆ์ เป็นพระกรรมฐาน เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น องค์สุดท้าย

มันทำอะไรของมัน โลกามิสทั้งนั้น นี่ไง เป็นขุนนาง ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นผู้ดี เป็นพวกดินแดง ทำอะไรก็ไม่เป็นขึ้นเป็นอัน

เลือกทางใด

แต่ถ้าเราทำของเราไง เราจะสมบุกสมบันมากน้อยขนาดไหนมันอยู่ที่จริตนิสัย มันไม่ใช่ทุกคนจะต้องมูทะลุอย่างเดียว เรียบง่ายก็ได้ แต่ให้เข้ากับจริตนิสัยของเขา เขาทำของเขาแล้วให้ประสบความสำเร็จในใจของตน ถ้าใจของตนมันประสบความสำเร็จ มันสุขสงบของมัน

เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์นะ เป็นฆราวาส ทำหน้าที่การงานทุกข์ยากใหม่ ยิ่งทำงานขึ้นมา คนมาร้องเรียนตลอด เจอเจ้านายอย่างนั้น เจอเจ้านายอย่างนี้ เจออะไรมา แล้วเจ้านายดีๆ นะ ก็มาอยู่แป็บเดียวย้ายอีกแล้ว คนดีๆ อยู่ปีเดียวไปแล้ว ใ้คนที่อึดอัดแหม่ง ๕ ปี ๑๐ ปี ใ้โห! ทุกข์เกือบตาย

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา การคบเพื่อน นี่ไง สภาคกรรม สร้างเวรสร้างกรรมไว้กับใคร สร้างเวรสร้างกรรมที่ติงามมา เรายังเจอคนที่ติงาม อย่างน้อยเห็นแล้วก็ชื่นใจ ถึงเราจะไม่มีอะไรเกี่ยวพันกัน แต่สิ่งที่ติงาม สิ่งที่ชอบธรรม เห็นแล้วก็ชื่นใจ

สิ่งที่เลวร้าย เปียดเบียน รีดนาทาเร้น ปีบคั้นคน เห็นแล้วเศร้า

แต่มัน กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา นี่ไง พระพุทธศาสนาให้เชื่อเวรเชื่อกรรม แต่เวรกรรม
เวรกรรมเราต้องมีสติปัญญา ไม่ใช่เวรกรรมแล้วเราจะต้องให้เขาข่มขู่อย่างนั้น

ไฉนนั้นเป็นอดีตอนาคต ปัจจุบันเราก็ทำคุณงามความดีของเรา เราสร้างเต็มที่ แต่ถ้า
สุดวิสัย นั้นกรรม ถึงกรรมมันให้ผล มันสุดวิสัย ไปซ้าย ไปขวา จะไปไหนมันก็ลงตรงนั้น เพราะมัน
เป็นเวรเป็นกรรม

แต่เป็นเวรเป็นกรรมแล้ว เวรกรรมก็ชัดใช้ ยอมรับ แล้วสร้างคุณงามความดีของเรา เราจะ
ไม่สะทกสะท้านกับเรื่องอย่างนี้หรอก ถ้าสะทกสะท้านเรื่องอย่างนี้ ย้อนกลับมาภาวนาสี ทำไมจิต
ไม่สงบ สงบแล้วทำไมรักษาไม่ได้ ทำไมครูบาอาจารย์ชำนานญในวสี จิตทุกคนเคยสงบ

ครูบาอาจารย์ทุกองค์ไม่มีหรอกที่ว่าทำดีแล้วมันจะราบเรียบไป มันต้องมีเจริญแล้วเสื่อม
เพราะมีพญามาร ทุกคนมีเจ้าวิญญูจักรครอบงำในใจของตน ปู่ของมัน ลูกสาว ๓ คน ความโลภ
ความโกรธ ความหลง เอ็งไม่หลงอะไรเลยหรือ เอ็งไม่เคยนึกชอบอะไรเลยหรือ เอ็งไม่เคย
ปรารถนาอะไรเลยหรือ นั่นจิตนิสัยทั้งนั้นนะ แล้วมันจะเรียบง่ายไปด้วยกสิบกุหลาบเป็นไปไม่ได้

ถ้าไปด้วยกสิบกุหลาบเป็นไปไม่ได้ เราต้องชำนานญในวสี ชำนานญในการฝึกหัด ชำนานญใน
การควบคุมใจ

มันเจริญดีงามมันก็สาธุ เสื่อม ไม่เสื่อมใช้ไปมันก็ยุบยอบลง วิปัสสนาไปมันจะรู้ ปัญญา
ลองใช้แล้ว สมาธิมันต้องเบาบางลงแน่นอน ถ้าสมาธิเบาบาง เป็นสัญญาทั้งนั้น

สัญญาคือความจำ ความจำแก้กิเลสไม่ได้ แล้วความจำทำให้ยึดติดขัดข้อง แล้วความจำ
นั้นมันจะประชดประชัน ความจำนั้นจะฟาดใส่ใจของตน

“ทำไมคนอื่นปฏิบัติได้ ทำไมเราปฏิบัติไม่ได้ ทำไมปฏิบัติเมื่อก่อนมันดี ทำไมตอนนี้นั้นชั่ว”

ก็เอ็งโง่ไง ถ้าฉลาดมันก็พลิกแพลง

ทุกคนต้องเจอทั้งนั้นนะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมา เราไม่เชื่อว่า จะราบเรียบ
ไปโดยไม่มีอุปสรรค เป็นไปไม่ได้

บุคคล ๔ คู่ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี พระอรหันต์ แต่ละชั้นแต่ละตอนล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้นนะ กิเลสตัวไหนบ้างมันจะยอมให้ทำลายมัน แล้วมันจะมีอะไรบ้างที่มันแก่ มันคมกล้า มันละเอียดลออยิ่งกว่ากิเลสในใจของคน ไม่ทันมันหรอก

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ สมาธิ ปัญญา บุคคล ๔ คู่ ฐู่ไปหมด ปฏิบัติอย่างนั้นปฏิบัติตามรูปแบบ พิธีกรรม ปฏิบัติให้เหมือน มันก็เหมือนแค่รูปแบบ กิเลสมันเคล้าคลอไปตลอด เรื่องที่จะให้รู้เท่าทันกิเลสเป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่มี

ถ้าจะรู้ต้องสวนกระแสทั้งนั้น สวนกระแสกิเลสเข้าไปจับมัน เข้าไปเห็นมัน นี่ไง ถ้าใจดี ถ้าใจมันดี มันมีเหตุมีผล

ถ้าใจมันชั่ว ก็ทำเหมือนกัน พระเหมือนกัน

พระเหมือนกัน แต่หลวงตาท่านพูดบ่อย ท่านไปหาสมเด็จพระวัดนรนาถฯ ไง

พระหายาก หลวงตาพระมหาบัวเป็นพระหายาก ไม่ใช่พระทั่วไป พระหายาก

ไอ้เรามันพระหาง่าย ดาษดื่นไปหมด ห่มผ้าเหลืองก็เป็นพระ โกงคิ้ว โกงผม ห่มผ้าเหลืองเป็นพระแล้ว

แต่เวลาประพาศปฏิบัติ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตน จิตสงบแล้วสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น จิตเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง ยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ นี่ไง ใจดี ใจดีมันฝึกหัดปฏิบัติของมัน มันรู้จักประหยัดมัธยัสถ์ รู้จักการเก็บ การดูแล การรักษา ไม่ปล่อยยให้มันเต็มที ต้องหักมัน ต้องสู้ มันจะเอา ไม่ไป

หลวงตาท่านสอนประจำ ไม่ให้มีหนึ่ง

มันอยากไป ไม่ไป มันอยากทำ ไม่ทำ ถ้ามันอยากไป ไป มันจะไปต่อเอง ไปทะเลอุปรูปร่างไปเลย แล้วไปอยู่อย่างนั้น ไปไม่มีวันจบ

ถ้ามันจะไป ไม่ไป

ถ้ามันจะเลว ไม่เอา

เขาฝันกันอย่างนี้ ฝันอย่างนั้นเท่ากับฝันกิเลส กิเลส ฝันมันบ้าง ให้สติให้ปัญญาของเรามันเข้มแข็งขึ้นมา เวลามันเข้มแข็งขึ้นมาเพราะใจมันดี ใจดีเท่านั้นถึงจะมองเห็น ใจดีเท่านั้นถึงอยากกระทำ

ใจชั่ว ลำบาก ทุกข์ ทำทำไม แค่นี้ก็ทุกข์ตายอยู่แล้ว

ก็ทุกข์ตาย ก็ตายซ้ำตายซากอยู่นั่นไง ตายตลอดไป

แต่คนที่เขามีสติปัญญานะ งานนะ ลงทุนลงแรงทั้งนั้น เหนือไหล่โคลย้อยทั้งนั้น นี่ไง เดินจงกรม เดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก เลือดทั้งนั้น กลิ้งไปก็ยิ่งทำ นี่ใจเขาดี ใจเขาสู้

ไอ้เราก้าวไม่ออกเลย จะทำอะไรไม่ได้ถ้ากลัวไม่ตั้ง ถ้าไม่มีใครเห็น ภูไม่ภาวนา เหนื่อย

คนมากันเท่านั้นล่ะ

โอ้ย! โยมๆ โยมอย่าเข้ามาใกล้ เขาจะปฏิบัติกัน โอ้ย! วัดนี้วัดปฏิบัตินะ โยมชอบมากวนพระปฏิบัติ

โยมกลับไปเม่งนอนอย่างกับหมู

ไร้สาระ ลูกศิษย์พระพุทธรเจ้าหรือ ลูกศิษย์เทวทัตทั้งนั้นนะ

ลูกศิษย์พระพุทธรเจ้า เราศรัทธา ทุกข์ขนาดไหนก็ทำได้ คนนะ ถ้ามีกำลังใจนะ อุปสรรคสิ่งใดมันผ่านได้หมด

ถ้าไม่มีกำลังใจ ล้มลุกคลุกคลาน แค่ว่าก้าวข้ามมันก็นอนตายอยู่นั่น ไม่ยอมก้าว ก้าวไม่เป็น ก้าวไม่ได้ ทั้งๆ ที่ไร้สาระ ไอ้แค่ก้าวข้ามยังทำไม่ได้เลย ถ้าใจมันไม่เอา

ปากดีนะ เวลาปากนะแจ้ว เวลาทำทำไม่เป็น แต่ปากแจ้วนะ

แต่ถ้าคนเขาเป็นนะ เขาเก็บไว้ในใจ มันเป็นเรื่องสังเวช มันสังเวชนะ สังเวชว่าของแค่นี้มันยังทำกันไม่ได้

นี่ไง หลวงตาท่านพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะง “สมาธิมันยังทำกันไม่เป็น แล้วมันจะภาวนาอะไรกัน”

เพราะอะไร เพราะหลวงปู่เจี๊ยะก็พระอรหันต์ หลวงตาก็พระอรหันต์ คำว่า “พระอรหันต์” ต้องผ่านบุคคล ๔ คู่ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิ้นพตปรามาส กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง กามราคะ ปฏิฆะขาดไป รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อูทธัจจะ อวิชชา สังโยชน์ ๑๐ สมุจเฉทปหาน ฆ่า ตายหมดในหัวใจนั้น คุณกันทำไมไม่รู้เรื่อง คนเราผ่านศึกผ่านสงครามมา ทำไมพูดแล้วไม่เข้าใจ

“สมาธิมันยังทำไม่เป็นเลย”

หลวงปู่เจี๊ยะก็ อ้อ

เพราะหลวงปู่เจี๊ยะกับหลวงตาท่านพยายามอยากจะทำให้มีผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา คนที่จะสืบทอดพระพุทธศาสนาเขาต้องรู้จริงเห็นจริง

ถ้าเขาไม่รู้จริงเห็นจริง เขาก็รู้ปลอมเห็นปลอมไป รู้ปลอมเห็นปลอม อ้าปากก็ปลอมๆ ไร เพราะมันไม่จริง มันไม่จริงมันไม่เข้าใจหรอก มันไม่จริงมันไม่รู้แจ้ง มันไม่รู้ที่มาที่ไป

แล้วคนที่รู้จริง ที่มาที่ไป พื้นเพของมันก็สมถกรรมฐาน คือสัมมาสมาธิ

ถ้าสัมมาสมาธิมันเกิดขึ้นไม่ได้ วิปัสสนา มันจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

“สมาธิมันไม่จำเป็น มันไม่ต้อง ใช้ปัญญาไปเลย ปัญญา มันจะเกิดนะ มันจะทะลุปรุโปร่ง”

สัญญาทั้งนั้น สัญญาจำมาจากพระพุทธศาสนา จำมาจากพระไตรปิฎก จำมาจากชีปากครูบาอาจารย์ของเรา จำชีปากเขาเอามาหากิน เวลาชีปากเขา เราบอกอันนี้เป็นปาก

เราพูดบ่อยว่า หลวงตาพระมหาบัวท่านว่าอย่างนั้น หลวงปู่มั่นว่าอย่างนั้น

นี่ก็จำชีปากมา แต่เป็นของท่าน แต่กูเห็นด้วยใจ แล้วกูชื่นชมด้วย แล้วเอาสิ่งนี้มาเตือนผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัตินี้ใจ

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงใจ ถ้าใจมันดี ใจมันดี มันชื่อตรง มันชื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ไม่หน้าไหว้หลังหลอก หน้าไหว้หลังหลอกมันเป็นจริตเป็นนิสัย เป็นคนอ่อนแอ

เหมือนทหารเลย ทหารต้องมีวินัย เพราะอะไร เพราะถืออาวุธ ถ้าไม่มีวินัย เป็นกองโจร คนที่คิดเอาแต่ใจของตัวเองแล้วมีปืน มันจี้มันปล้นใครก็ได้ ประชาชนเขาไม่มีอาวุธ

ไอ้เราเป็นทหาร เราถือปืน มันต้องมีวินัย สั่งต้องเชื่อ

ไอ้เรามีปืน จะจี้จะปล้นใครก็ได้

นี่เหมือนกัน จำข้าปากครูบาอาจารย์มา นั่นนะเหมือนปืน แล้วก็เที่ยวปอกดอกเขา

ที่ไหนมีศรัทธา ที่นั่นมีเหยื่อ

ที่ไหนมีเหยื่อ ที่นั่นมีนักล้า

เอ็งจะเป็นนักล้าหรือ เอ็งจะเป็นทหารหรือเอ็งจะเป็นกองโจร

ถ้าเป็นทหารนะ นักรบ แล้วเกิดภัยพิบัติจะคุ้มครองดูแลประชาชน

ถ้าเป็นกองโจร ที่ไหนมีผลประโยชน์มันจะไปรีดนาทาเร้นเขา

ที่ไหนมีศรัทธา ที่นั่นมีเหยื่อ เอ็งจะเป็นนักล้าใช่ไหม ล่าแต่เหยื่อเขา ถ้าเอ็งใจดี เอ็งทำลง
ใหม่ ได้ ของได้มาทั้งนั้นนะ นรกอเวจีรอมีงอยู่ ตายไปมีงจะรู้

“ถ้ามันจะตายไปมันอนาคต ปัจจุบันขอให้กูมีความสุขก่อน”

เขาวงกตอย่างนั้นนะ ฟังแล้วมันเศร้า นี่พูดถึงว่าถ้าใจมันชั่ว

จิต สิ่งมีชีวิต จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราสร้างคุณงามความดีของเรา ในปัจจุบันนี้
เกิดเป็นมนุษย์ คำว่า “มนุษย์” เป็นอริยทรัพย์นะมีง แล้วบวชเป็นพระด้วย เพราะเป็นพระมีศีล
๒๒๗

ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไร ทำไมมันภาวนาแล้วมันทุกข์มันยาก ทำไม
ทำสมาธิแล้วทำไม่ได้

เพราะว่าศีลมันไม่พอ

ของเราศีล ๒๒๗ เพราะบวชเป็นพระ สงฆ์ยกเข้าหมู่ เวลาขอบวชไร อุปัชฌาย์ยกเข้าหมู่
ศีล ๒๒๗ โดยอัตโนมัติ ศีล สมาธิ ปัญญา

เราเป็นนักรบ ศิล ๒๒๗ สมบูรณ์แบบ แต่ศิลปะของเรามันเป็นศิลปะหรือมันเป็นศูนยลัะ ถ้าเป็นศิลปะ เป็นศิลปะขึ้นมา เราทบทวนแล้วขึ้นมา มันมีศิลปะ ศิล สีเลน สุคติ ยนุติ สีเลน โภคสมปทา

สีเลน สุคติ ยนุติ ศิลมันมีความสุขความสงบของมัน

ทางโลกมีโภคสมปติ มันเป็นประโยชน์แล้วเรามีศิลปะหรือมีศูนยลัะ ถ้าศิลปะ ๒๒๗ ใจ ศิลสมาธิ พอมีศิลปะ เราฝึกหัดสมาธิให้ได้สิ ถ้าทำสมาธิ ถ้าทำไม่ได้ ทำไม่ไม่ทบทวนละ

เวลาเราปฏิบัติใจ ถ้าวันนี้มันหงุดหงิด วันนี้มันแปลกประหลาด ทบทวนเลย ตอนเช้ามันคิดอะไร ออกบิณฑบาตไปเจออะไร เจอแล้วมันคิดอะไรบ้าง ใจมิ่งไปอยู่กับใคร น้อมกลับมาหมดแล้วผ่อนอาหาร ถึงเวลาอดอาหาร เวลาอดนอน ถือนะสัชชิก ทำมาตลอด

ทุกข์ใหม่

โคตรทุกข์เลย แต่พอใจจะทำ อยากทำ เพราะเกิดมาเป็นคน เกิดมาเป็นคนอยากมีคุณงามความดี อะไรเป็นสิ่งที่ดีงาม อยากจะทำสิ่งนั้น ทำสิ่งนั้นมีผลตอบสนอง เวลาผลตอบสนอง บุคคล คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ตอบสนอง

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ สมุทัย

นิโรธ ขณะ สมุจเฉตพหวน ดับทุกข์ เป็นชั้นเป็นตอน

เวลา ธมมสภาจจุณา เอตมมุงคฺลมุตตมํ ใจ ในวงกรรมฐานใจ สนทนาธรรม ใครจริงใครเท็จ

ไฉนนี้ “พวกเราไม่มีชนะก็ได้”

พวกเรากับอริยสังขันธ์เดียวกันไหม อริยสังขันธ์นี้ พระธรรมนี้ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

เอ็งไม่เห็นธรรมด้วย เอ็งยังเนรคุณธรรมด้วย ยังบอกพวกเราไม่มีก็ได้ เอ็งจะแยกไปเป็นมหาโจรใจใหม่ ถ้าใจมันชั่ว

ถ้าใจมันดี ใจดี เราจะทำคุณงามความดี ใจดี รักษาใจของตน ทำความสงบสุขใจให้ได้ ใจสงบสุขแล้วสมถกรรมฐาน ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติยกขึ้นสู่วิปัสสนาให้เป็น ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็น

ภาวนามยปัญญา มันจะเกิด จักรมันจะเคลื่อน ธรรมจักรมันจะเกิดท่ามกลางหัวใจ จะเห็นความ
มหัศจรรย์ของความเป็นมนุษย์ จะเห็นความมหัศจรรย์ในพระพุทธศาสนา

เวลาจักรเคลื่อน จักรบดบีบก็เสียดันหาความทะยานอยาก สมุจเฉปหาน ขณะ นิโรธ ดับ นี่
แหละคือผลงานของพระกรรมฐาน ผลงานของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น แล้วเอามาเป็นข้อวัตร
ปฏิบัติ เอามาเป็นกองทัพธรรมให้พระพุทธศาสนาเป็นที่ชื่นชม เป็นที่เคารพนับถือ เป็นที่พระ
รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งที่อาศัยของโลก เอวัง